

V tomto čísle:

KNIHA PRO MLÁDEŽ

ŠKOLY VE SVĚTĚ Č.13:
FRANCIE

INSPIRACE NA CESTY Č.21:
ČERNÁ HORA

Knižní Klub Novinky

KNIHA VYBRANÁ PRO MLÁDEŽ

Kniha měsíce ve našeho magazínu je: *Jakub a malá čarodějka: Že světa čtyř bohů*, Václav Dvořák Dvořák Václav 2026 · vázaná · 248 stran.

Anotace

Cizí dívka, kterou Jakub objeví v seníku nad krmelcem, je vážně zvláštní. Mluví ve verších, úzkostlivě schovává tvář a on kvůli ní poprvé v životě zalže vlastnímu tátovi.

Jenže dívka je brzy lapena, obviněna z čarodějnictví a odsouzena k upálení. Jakub má jen dvě možnosti: navždy žít s pocitem viny, nebo se ji pokusit zachránit. A vydat se na cestu přes celé království – do světa lživlků, zapomenuté magie a starých bohů, v němž dosud nevěřil. Čeká ho nebezpečná cesta Hvozdem bludů, pronásledování nemilosrdným inkvizitorem i otázka, zda tajemné dívce může opravdu věřit. Dobrodružná fantasy o tom, že uvěřit může být těžší než bojovat.

První fantasy příběh Václava Dvořáka, úspěšného autora a nakladatele (mimo jiné dvojnásobného držitele Ceny čtenářů Magnesia Litera), jehož knihy vycházejí i v zahraničí

ŠKOLY VE SVĚTĚ č.14 (Francie)

Francouzský vzdělávací systém je známý svou centralizovanou, laickou a veřejnou strukturou, která je založena na pevných principech sahajících až k Velké francouzské revoluci. Pro ty, kdo vyučují, může seznámení se s tímto modelem nabídnout podněty k zamyšlení a zajímavá srovnání s italským školským systémem. Pojďme se tedy společně podívat na organizaci, didaktické metody a specifika francouzské školy.

Obsah článku

- Školní stupně ve Francii
- Jak vypadá typický týden ve francouzské škole?
- Jak funguje známkování ve Francii?
- Jak se stát učitelem ve Francii: vzdělávací dráha a nezbytné požadavky
- Dobře strukturovaná veřejná škola, která sází na jednotné vzdělávání

Školní stupně ve Francii

Francouzský školský systém se vyznačuje jasným a sekvenčním uspořádáním s povinnou školní docházkou od 3 do 16 let, která byla v roce 2019 rozšířena i na mateřské školy. Celý proces řídí Ministerstvo národního školství, které definuje osnovy na celostátní úrovni, což zajišťuje jednotnost po celé zemi.

Docházka se dělí do tří hlavních cyklů: primární vzdělávání (*enseignement primaire*), které zahrnuje mateřskou a základní školu, sekundární vzdělávání (*enseignement secondaire*), které se dělí na *collège* a *lycée*, a nakonec terciární neboli vysokoškolské vzdělávání (*enseignement supérieur*).

Schéma francouzského školského systému

Francouzský školský systém v kostce viz obr. (zdroj obrázku: take-the-leap.wep.org)

"Kdo nečte, prožije v sedmdesáti letech jen jeden život: ten svůj. Kdo čte, prožije jich pět tisíc."
Umberto Eco

Tabulka francouzského školského systému

Età studente	Anno in corso	Richiesto titolo precedente
6-7 7-8 8-9 9-10 10-11	1° 2° 3° 4° 5°	ÉCOLE PRIMAIRE
11-12 12-13 13-14 14-15	6° 7° 8° 9°	
15-16 16-17 17-18	10° 11° 12°	
18+	↑	
		COLLÈGE
		COLLÈGE TECHNIQUE / LYCÉE
		UNIVERSITÉ

L'École Maternelle (Mateřská škola): první krok do světa vzdělávání ve Francii (3–6 let)

Francouzská mateřská škola

L'École Maternelle představuje první stupeň povinného vzdělávání (po nedávné reformě z roku 2019). Ačkoliv odpovídá naší mateřské škole, ve Francii je považována za plnohodnotnou školu s přesnými didaktickými cíli. Podle věku se dělí do tří sekcí (<https://www.geointernational.it/blog-geo-informa/ecole-francese/>):

- **Petite Section** (3–4 roky)
- **Moyenne Section** (4–5 let)
- **Grande Section** (5–6 let)

Hlavním cílem je socializace a rozvoj mluveného projevu. Děti jsou stimulovány prostřednictvím her, uměleckých a pohybových aktivit k rozvoji svých kognitivních a sociálních schopností, čímž se postupně připravují na výuku čtení a psaní, které je čeká v následujícím cyklu.

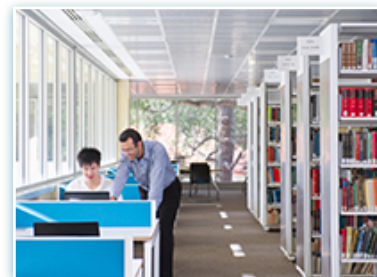
L'École Primaire (Základní škola): základy vědění (6–11 let)

Základní škola ve Francii

L'École Primaire (nebo École Élémentaire) trvá pět let a navštěvují ji žáci od 6 do 11 let. Třídy mají specifické a postupné označení:

- **CP** (*Cours Préparatoire*, 6–7 let)
- **CE1** (*Cours Élémentaire 1*, 7–8 let)
- **CE2** (*Cours Élémentaire 2*, 8–9 let)
- **CM1** (*Cours Moyen 1*, 9–10 let)
- **CM2** (*Cours Moyen 2*, 10–11 let)

V těchto letech se upevňují základní dovednosti: čtení, psaní a počítání. Mezi hlavní předměty patří francouzština, matematika, dějepis a zeměpis, občanská výchova, přírodní vědy a první cizí jazyk, kterým je obvykle angličtina. Přístup

je strukturovaný a klade si za cíl poskytnout všem studentům pevné kulturní základy.

Le Collège (Nižší střední škola): jednotný cyklus pro všechny (11–15 let)

Střední škola ve Francii

Po ukončení základní školy přecházejí všichni francouzští studenti na *Collège*, což je jednotný čtyřletý studijní cyklus. Zajímavostí je, že třídy jsou číslovány sestupně (<https://www.scuola.net/news/710/il-sistema-scolastico-francese>):

- **Sixième** (11–12 let)
- **Cinquième** (12–13 let)
- **Quatrième** (13–14 let)
- **Troisième** (14–15 let)

Collège má za úkol rozšířit a prohloubit získané znalosti a zavádí nové předměty, jako je technologie, druhý cizí jazyk a v závislosti na instituci také latina. Na konci čtvrtého roku (*troisième*) skládají studenti první celostátní zkoušku své kariéry: *Diplôme National du Brevet* (DNB). Přestože její úspěšné složení není podmínkou pro postup do vyššího cyklu, představuje důležité ověření nabytých kompetencí

Lycée (Vyšší střední škola): směr specializace (15–18 let)

Lyceum ve Francii

Po absolvování *Collège* se vzdělávací dráha ve Francii větví. Studenti si vybírají *Lycée*, tříletý obor (třídy *Seconde*, *Première*, *Terminale*), který je dovede k proslulé státní závěrečné zkoušce: *Baccalauréat* (BAC). Existují tři hlavní zaměření:

- **Lycée Général (Všeobecné lyceum):** Přípravuje na univerzitní studium teoretického zaměření. Po prvním společném ročníku (*Seconde*) si studenti volí specializace (*spécialités*) podle svých zájmů a akademických ambicí (např. přírodovědné, humanitní či ekonomické obory).
- **Lycée Technologique (Technologické lyceum):** Poskytuje praktičtější zaměřené vzdělání orientované na specifická odvětví, jako je management, zdravotnictví, design, průmysl nebo laboratoře. Přípravuje jak na vstup do profesního života, tak na další studium, zejména ve vyšších technických oborech (BTS nebo DUT).
- **Lycée Professionnel (Odborné lyceum):** Nejvíce prakticky orientovaný směr, jehož cílem je připravit studenty na konkrétní povolání. Za dva roky lze získat certifikát CAP (*Certificat d'Aptitude Professionnelle*) nebo za tři roky *Baccalauréat Professionnel*, který rovněž umožňuje přístup na univerzitu.

Celé studium vrcholí zkouškou *Baccalauréat*, což je státní zkouška, která slouží jako propustka k vyššímu vzdělání. Tyto zkoušky jsou obzvláště náročné a kompetence

získané během celých tří let prostřednictvím písemných a ústních testů a průběžného hodnocení.

Jak vypadá typický týden ve francouzské škole?

Pojďme zjistit, jak funguje škola ve Francii

Francouzský školní týden trvá obecně od pondělí do pátku. Rozvrh hodin je intenzivní, orientačně od 8:30 do 16:30, s poměrně dlouhou pauzou na oběd, která může trvat hodinu a půl až dvě hodiny. Zvláštností téměř všech institucí na primárním stupni jsou středy bez výuky (na sekundárním stupni je volné pouze odpoledne), což je historické dědictví, které mělo poskytnout prostor pro sportovní nebo volnočasové aktivity.

Školní rok začíná na začátku září a končí na začátku července. Je rozčleněn několika prázdninami (*vacances*), z nichž každé trvají dva týdny a střídají se přibližně po každých šesti až sedmi týdnech výuky:

- **Vacances de la Toussaint** (na přelomu října a listopadu)
- **Vacances de Noël** (Vánoce)
- **Vacances d'Hiver** (zimní prázdniny mezi únorem a březnem). Toto prázdninové období neprobíhá na všech francouzských školách současně, ale řídí se různými termíny podle místa bydliště v rámci tří zón definovaných státem. Tato specifická organizace byla zavedena s cílem podpořit cestovní ruch a snížit riziko přelidnění v lyžařských střediscích.
- **Vacances de Printemps** (jarní prázdniny mezi dubnem a květnem). Ty jsou rovněž rozděleny podle zón jako ty předchozí.

Toto střídání podle francouzských pedagogů umožňuje studentům i učitelům načerpat energii a předcházet nadměrné únavě.

Jak funguje známkování ve Francii?

Hodnocení ve francouzské škole

Ve Francii se známky zpravidla udělují na číselné stupnici od 1 do 20.

Systém známkování je jedním z aspektů, kterým se škola ve Francii nejvíce liší od té české. Známky se vyjadřují na dvacetibodové stupnici (od 0 do 20), přičemž 10 představuje dostatečnou známku (*la moyenne*).

Tato stupnice se jednotně uplatňuje od *Collège* výše a používá se také u zkoušky *Baccalauréat*.

Dosáhnout nejvyšších známek, zejména 18 nebo 20, je považováno za mimořádně prestižní výsledek. Naopak na základní škole je hodnocení často spíše popisné a založené na systému kompetencí (např. *acquis* – osvojeno, *en cours d'acquisition* – v procesu osvojování, *non acquis* – neosvojeno), aby dětem poskytovalo více

více formativní a méně „trestající“ zpětnou vazbu.

Jak se stát učitelem ve Francii: vzdělávací dráha a nezbytné požadavky

Jak se ve Francii vstupuje do učitelské profese? Celý proces je velmi selektivní a přísně strukturovaný. Chcete-li se stát kmenovým učitelem (*professeur titulaire*) na státních školách, musíte splnit následující podmínky:

- **Získat magisterský titul (Master):** Vyžaduje se vysokoškolské vzdělání. Ideální volbou jsou specializované magisterské programy s názvem **MEEF** (*Métiers de l'Enseignement, de l'Éducation et de la Formation*), které studenty přímo připravují na výkon učitelského povolání.
- **Složité celostátní konkurzy (Concours):** Toto je skutečné úskalí celé dráhy. Jde o veřejné a vysoce konkurenční výběrové řízení. Mezi hlavní typy konkurzů patří:
 - **CRPE:** Pro ty, kteří chtějí vyučovat na primárním stupni neboli na základních a mateřských školách (*professeur des écoles*).
 - **CAPES:** Pro výuku na sekundárním stupni, tedy na nižších a vyšších středních školách (*collège a lycée*).

Dobře strukturovaná veřejná škola, která sází na jednotné vzdělávání

Francouzský model ukazuje, jak zásadní roli hraje stát při zajišťování rovného přístupu ke vzdělání prostřednictvím jednotných osnov platných po celé zemi. Pro italské vyučující (i pedagogy obecně) představuje francouzský systém zajímavý příklad toho, jak lze skloubit silné akademické tradice s moderním a praktickým přístupem k výuce.

Díky důrazu na rovnováhu mezi náročným studiem a pravidelnými cykly odpočinku v podobě čtrnáctidenních prázdnin se Francie dlouhodobě drží na předních příčkách v oblasti organizace školního roku. (Zdroj: © 2025 blog.bsmart.it; překlad: Google G.)

Inspirace na cesty č. 21: Kaňony, pláže, fjordy, historická městečka a hory: Poznejte Černou Horu

Lesy, údolí, průzračná voda a hory sahající až k Jadranu. Černá Hora zaujme především svou přírodou a všudypřítomnou zelení, ačkoliv název země napovídá něco zcela jiného. Středověké pevnosti, hory tyčící se přímo nad mořem, divoké lesy, rakousko-uherské citadely a kilometry dlouhé pláže měly odjakživa silné kouzlo pro smetánku a slavné osobnosti, zejména v 60. letech. Častými hosty tu byly i takové veličiny jako královna Alžběta II. a princezna Margaret nebo hvězdy éry Dolce Vita jako Sophia Lorenová, Richard Burton, Sidney Poitier, Kirk Douglas či Elizabeth Taylorová.

“První ekologický stát na světě”

Černá Hora je malá země, ale nabízí překvapivou rozmanitost krajiny – skládá se z horských vrcholů, pláží, lesů, jezer, kaňonů i půvabných historických městeček. Zeleň dominovala většině území už v roce 1991, kdy se Černá Hora vyhlásila prvním „ekologickým státem“ na světě, což byl princip později zakotvený i v ústavě z roku 1992. Chcete-li zemi opravdu poznat, vyplatí se střídát moře s horami a města s přírodou po trase, která vede od Boka Kotorské až k národním parkům ve vnitrozemí.

Boka Kotorská je ideálním výchozím bodem. Při pohledu z hladiny nejlépe vynikne její osobitý tvar: řada zálivů a údolí obklopených vápencovými horami, které dosahují téměř tisíce metrů a díky nimž bývá přirovnávána k severským fjordům. Jde o jednu z nejznámějších scenerií Černé Hory, která je od roku 1979 zapsána na seznamu světového dědictví UNESCO. Výlet lodí vám umožní navštívit také Perast a malé ostrůvky u jeho pobřeží.

Kotor a “Boka”

V samotném **Kotoru** na vás dýchne historie. Staré město je obeháno kamennými hradbami a uchovává si středověký ráz s úzkými uličkami, malými náměstími, kostely a paláci. Prohlídku můžete začít v přístavní části a poté se vydat do historického centra mezi obchůdky a kavárničky až ke katedrále svatého Tryfona a ke Hodinové věži. Pro ty, kteří se rádi projdou, nabízí výstup po starobylém opevnění úchvatný panoramatický výhled na celý záliv z výšky.

Jen několik kilometrů odtud leží Perast, malé městečko na břehu moře, přezdívané Staré Benátky, protože jej ve 14. století vybudovali Benátčané. Kamenné domy a paláce na nábřeží vyprávějí příběh spjatý s obchodem a mořeplavbou, zatímco nedaleko od pobřeží leží dva ostrůvky. Nejslavnější z nich je **Gospa od Škrpjela** (Panna Marie ve Skále), umělý ostrov, na němž stojí barokní kostel. Naproti němu se nachází ostrov Svatý Jiří s benediktinským klášteřem obklopeným cypřiši. Z Perastu jsou oba ostrovy snadno dostupné lodí.

Skadarské jezero

Pobřeží pak můžete vyměnit za zcela odlišnou krajinu. Skadarské jezero, o které se Černá Hora dělí s Albánií, je největším jezerem na Balkáně a jednou z nejzajímavějších oblastí v zemi pro milovníky přírody a pozorování ptactva (birdwatching). Ještě divočejší je vnitrozemí Černé Hory, kde se rozkládá **Národní park Durmitor** – krajina hor, jezer a lesů. Odtud vychází řada turistických tras a nachází se zde i Bobotov Kuk, který je se svými 2 523 metry jedním z nejvyšších vrcholů země.

Ve stejné oblasti se otevírá **kaňon řeky Tary**, jedna z nej velkolepějších přírodních scenerií Černé Hory. Nejjednodušším způsobem, jak jím projít, je vyrazit po vyhlídkové silnici nebo se zastavit na vyhlídkových místech. Pro ty, kteří hledají trochu více dobrodružství, je Tara také vyhledávaným cílem pro rafting, a to zejména v teplejších měsících. Dalším místem, které stojí za to zařadit do itineráře, je **klášter Ostrog**, vybudovaný přímo ve skalní stěně hory Ostroška Greda. Jde o jedno z hlavních pravoslavných poutních míst na Balkáně a jeho poloha, vytesaná do skály, je nedílnou součástí zážitku. Z horního komplexu se otevírá široký výhled do nížiny Bjelopavlići.

Buda

Pro ty, kteří chtějí cestu zakončit u moře, je tu **Budva** – hlavní mořské letovisko Černé Hory. V létě je to nejrušnější a nejspolečenštější část itineráře s plážemi, restauracemi a podniky. Za benátskými hradbami se však ukrývá komorní staré město, kde stojí za to se ztratit v úzkých uličkách a na náměstích, navštívit kostel Santa Maria in Punta nebo Městské muzeum, které uchovává nálezy z řecko-římské doby a pozdějších období.

Kaňony a pelikáni

Snadné cestování a krátké vzdálenosti patří k největším přednostem Černé Hory: na relativně malém území přejdete během několika hodin od vod Jaderského moře až do vnitrozemských hor. Je to jedno z mála míst na světě, kde se můžete ráno vykoupat v moři a odpoledne si zalyžovat v horách (Bobotov Kuk v Národním parku Durmitor je se svými 2 523 metry nejvyšším vrcholem). Můžete se rozhodnout pro výlet mezi ibisy a pelikány po hladině Skadarského jezera, největšího na Balkáně, nebo si vybrat dobrodružný rafting na řece Taře, která protéká stejnojmenným kaňonem – druhým nejhlubším na světě hned po Grand Canyonu v Arizoně. (Zdroj: © 2026 Micol Passariello; překlad: Google G.)

Národní park Skadarské jezero

Budva

Zpráva pro všechny kolegy

Milí kolegové, knihovna bude v tomto školním roce otevřena v těchto časech:
otevírací doba knihovny 2026-27

- **pondělí 11:50 do 12:35 hod.**
- **pátek: 9:40 do 10:45 hod. a 12:45 do 13.30**

INFO

Prosím učitele, kteří mají v poslední hodině výuku v knihovně, aby se ujistili, že jsou židle zvednuté, okna zavřená a počítač a projektor vypnuté.

Studenti a učitelé si mohou knihy půjčit na jeden měsíc. Pokud si přejí dobu výpůjčky prodloužit, informujte prosím knihovníka.

Děkuji vám za spolupráci.
G. Terziari